

English for the Community

**Growing together:
Dezvoltarea profesională
continuă a cadrelor
didactice prin Teacher
Activity Groups**

Februarie 2021

O versiune prescurtată a "English for the Community Independent Evaluation Report", Simon Borg.
Raportul complet este disponibil la www.britishcouncil.ro/programe/societate/english-community

Introducere

Un model de dezvoltare profesională continuă a cadrelor didactice de la egal la egal, care pune comunitatea în prim plan și, mai presus de toate, are un efect transformator asupra profesorilor și elevilor - acesta a fost scopul “English for the Community” (EfC), un program de trei ani de dezvoltare a profesorilor, derulat în România de către British Council în parteneriat cu Romanian-American Foundation (RAF). Lucrând cu profesorii de limba engleză din zonele rurale, programul a avut ca scop îmbunătățirea învățării limbii engleze de către elevi prin promovarea unor practici de predare mai comunicative, centrate pe elev și interactive. A făcut asta printr-o serie de comunități de practică pentru profesori numite Teacher Activity Groups (TAGs).

La finalul celor trei ani de proiect, raportul independent condus de consultantul britanic Simon Borg a evaluat modelul și abordarea TAG ca fiind foarte apreciate de participanți și, mai presus de toate, transformatoare în efectul său asupra înțelegerilor, dispozițiilor și practicilor profesorilor – un efect în cascadă cu un impact pozitiv asupra învățării limbii engleze pentru cei aproximativ 20,000 de elevi cu care profesorii EfC au lucrat în cei trei ani ai proiectului.

Modelul TAG pilotat prin English for the Community este unul pe care majoritatea părților interesate au dorit să-l vadă continuată – și un model CPD care poate fi extins și la alte discipline, în alte zone ale României. Cu toate acestea, cum subliniază și raportul de mai jos, pentru ca un model eficient - asemenea celui TAG pentru dezvoltarea profesională continuă - să fie sustenabil, o problemă-cheie ține de integrarea sa în sistemul educațional și acreditarea sa formală.

English for the Community

English for the Community (EfC) a fost un program de trei ani de dezvoltare a profesorilor de limba engleză, derulat în România în perioada 2017-2020 de către British Council, în parteneriat cu Romanian-American Foundation. Lucrând cu profesori de limba engleză din peste 100 de școli de stat din zonele rurale și mic-urbane din nouă județe, programul a promovat practici de clasă mai comunicative, centrate pe elev și interactive.

Obiectivele programului:

150 de profesori din nouă județe au abilități mai dezvoltate pentru predarea eficientă în clasă, ajungând la cel puțin 20,000 de elevi.

Profesorii pot să formeze și să implementeze comunități locale de practică, atât digital, cât și față în față, pentru a-și îmbunătăți calitatea predării, a accesa resurse și a continua dezvoltarea profesională.

Profesorii sunt mai conștienți de dezvoltarea profesională continuă (CPD) și știu să acceseze oportunități de dezvoltare adaptate nevoilor lor de învățare.

Teacher Activity Groups în EfC

La baza programului "English for the community" au stat Teacher Activity Groups.

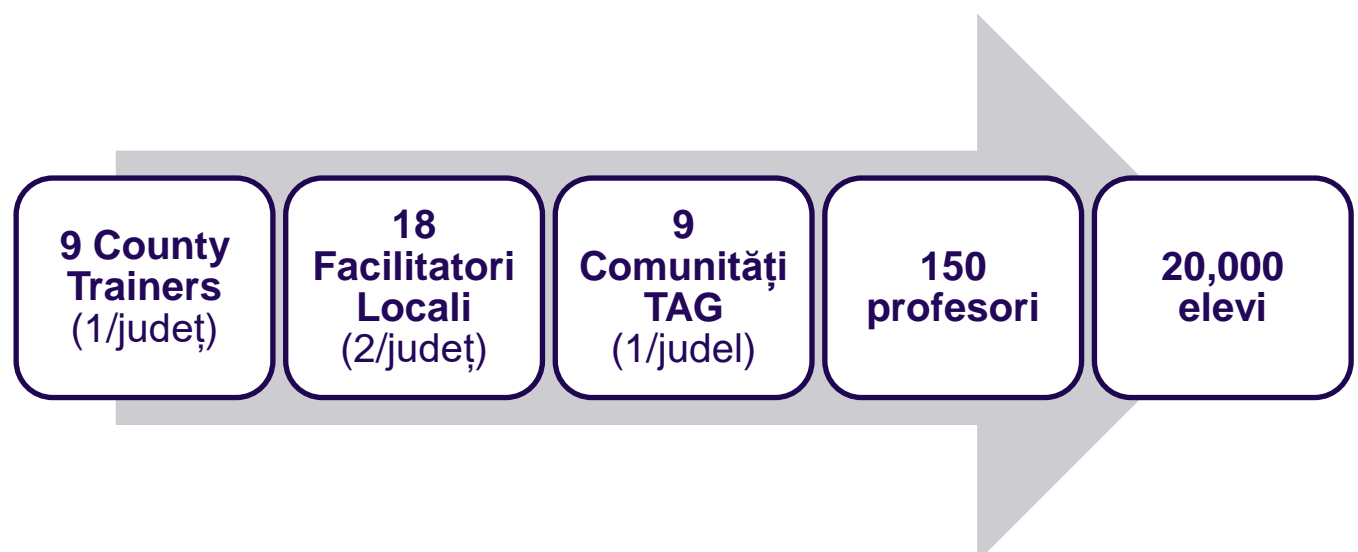
"[TAG-urile sunt] grupuri susținute în care profesorii învață unii cu alții și unii de la alții. Există un rol pentru un profesor facilitator, coordonator sau educator, dar accentul este pus pe împărtășire, colaborare, interacțiune și reflecție bazate pe profesori. O altă caracteristică importantă a TAG-urilor este că acestea au loc în timp (de exemplu, o dată pe lună într-un an școlar), stimulând astfel dinamica pozitivă a grupului și permițând dezvoltarea continuă a profesorilor.

O altă calitate a TAG-urilor este că acestea sunt întemeiate pe ceea ce fac profesorii și, prin urmare, experiențele profesorilor în clasă reprezintă un obiectiv esențial atât în timpul TAG-urilor, cât și între TAG-uri; de fapt, ceea ce se întâmplă între TAG-uri este, fără îndoială, la fel de important ca reuniunile în sine, deoarece la clasă profesorii au șansa să experimenteze idei noi în predarea lor, să reflecteze asupra procesului și să ia aceste reflecții înapoi la TAG-uri ulterioare, pentru a împărtăși cu colegii lor." (Simon Borg)

În English for the Community, comunitățile de practică numite **Teacher Activity Groups (TAGs)** s-au format în fiecare dintre cele nouă județe din proiect și s-au întâlnit lunar pentru a învăța și a împărtăși experiențe de predare.

TAG-urile au fost coordonate de Facilitatori Locali instruiți corespunzător. Programul a fost voluntar, organizat în afara orelor de școală și nu a fost acreditat oficial de Ministerul Educației (MEN). În ciuda statutului voluntar și neoficial al TAG-urilor, numărul profesorilor care le-au frecventat a rămas constant pe tot parcursul programului, chiar și după ce TAG-urile au început să fie organizate online în contextul pandemiei Covid-19.

De-a lungul celor trei ani, programul a implicat peste 300 de profesori de limba engleză din comunitățile rurale și mic-urbane din România. **Un grup de bază de 150 de profesori** din cele nouă județe au participat în mod regulat la sesiunile lunare Teacher Activity Groups, în timp ce **18 profesori** au fost instruiți și au coordonat voluntar întâlnirile în calitate de **Facilitatori Locali** (doi facilitatori locali / județ). Pentru fiecare județ, un formator de cadre didactice cu experiență (**County Trainer**) a oferit instruire inițială și sprijin continuu pentru Facilitatorii Locali.

Impactul programului și al T/AG

În 2020, la cererea British Council, consultantul independent în educație Simon Borg, specializat în formarea și evaluarea cadrelor didactice, a efectuat o evaluare a impactului "English for the Community". Raportul a analizat o gamă largă de date de la participanți în program, incluzând:

- Sondaje online pentru 100 de profesori, 18 Facilitatori Locali
- Interviuri individuale online cu doi profesori din fiecare TAG, câte un Facilitator Local în fiecare județ, patru County Trainers și nouă inspectori județeni
- Narațiuni de la 50% din profesorii de bază care participă la TAG-uri și materiale care ilustrează schimbarea în predare și învățare de la restul de 50% din profesori
- Analiza grupurilor social media conectate cu programul (Facebook, WhatsApp)

Principalele constatări

Concluzia principală a raportului independent de evaluare a impactului pentru EfC a fost că:

"Programul a fost implementat în mod eficient, foarte apreciat de participanți și, mai presus de toate, transformator în efectul său asupra înțelegerilor, dispozițiilor și practicilor profesorilor."

În plus, în ceea ce privește importanța socială a programului, raportul a concluzionat:

"[English for the Community] a redus sentimentele de izolare în rândul profesorilor și i-a ajutat să-și dea seama că nu erau singurii care se confruntau cu anumite provocări la clasă."

Raportul a constatat că:

- **peste 93 %** dintre profesori au fost de acord că, în urma programului, calitatea lecțiilor lor s-a îmbunătățit;
- **peste 94%** dintre profesori au declarat că datorită EfC au devenit mai entuziasmați cu privire la dezvoltarea lor profesională;
- programul a adus, de asemenea, schimbări în dispoziția profesorilor – încrederea lor ca profesori, dorința de a inova și deschiderea:
  - ✓ **88%** dintre participanți au declarat că au devenit mai încrezători ca profesori
  - ✓ **89%** sunt mai încrezători în abilitatea lor de a utiliza tehnologia în predare
  - ✓ **91%** folosesc manualul lor în moduri mai creative
- au fost înregistrate și efecte pozitive asupra elevilor, care au devenit mai implicați, mai motivați și mai încrezători în învățarea și utilizarea limbii engleze:
  - ✓ **87%** dintre profesori consideră că elevii lor sunt mai motivați în timpul lecțiilor
  - ✓ **88%** cred că elevii au avut mai multe oportunități de a vorbi limba engleză în clasă

Raportul concluzionează că, în ansamblu, TAG-urile au fost considerate diferite de formele existente de CPD pentru profesori, deoarece au fost voluntare, regulate, cu grupuri mai mici implicate, mai puțin formale, au abordat nevoile profesorilor, au fost practice, și au permis profesorilor să discute și să colaboreze într-un mod relaxat.

Reuniunile mai formale organizate de inspectorate joacă un rol important în asigurarea informării cadrelor didactice cu privire la politicile și activitățile educaționale la nivel național și județean; feedback-ul din cadrul programului, însă, sugerează că mai multe oportunități regulate de dezvoltare profesională de tipul TAG ar fi apreciate de către profesori.

Rezultatele (evaluării) oferă dovezi solide că EfC a fost un program de succes. A generat schimbări pozitive în cunoștințele, dispozițiile și practicile la clasă ale profesorilor participanți, iar aceste evoluții au îmbunătățit experiențele multor elevi și progresul lor în învățarea limbii engleze. Dacă sunt susținute în timp, schimbările în predarea și învățarea limbii engleze stimulate de program pot contribui la îmbunătățirea atitudinilor față de limba engleză și a competenței în rândul elevilor din comunitățile rurale participante.

Rezultatele proramului consolidează valoarea modelelor de dezvoltare profesională colaborative, colegiale, conduse de profesori, practice și orientate spre învățare.

În timp ce EfC s-a concentrat asupra profesorilor de limba engleză, la TAG-uri au participat ocazional și profesori de alte discipline (alte limbi străine sau discipline non-lingvistice). TAG-urile oferă, de fapt, un model de dezvoltare profesională care este relevant pentru toți profesorii.

Impactul asupra profesorilor

Participanții au apreciat sentimentul de comunitate și relațiile pozitive create în TAG-uri. Natura interactivă, colaborativă, practică și mai puțin formală a fost considerată a fi mai plăcută și mai relevantă decât alte forme de dezvoltare profesională.

„Întâlnirile TAG mi-au schimbat perspectiva în ceea ce privește profesia mea. Obişnuiam să cred că sunt neputincioasă și nu îndrăzneau să schimb modul tradițional de predare. După circa un an, am început să mă joc mai mult, folosind puzzle-uri, jocuri de rol, am cerut copiilor să lucreze la proiecte. Am devenit mai creativă, mai flexibilă și relaxată în general.”

„Cred că rolul unui profesor s-a schimbat dramatic (...) Mai degrabă mă văd ca un facilitator de conținut, un consilier, un furnizor de resurse, un co-cursant sau un designer și mai puțin ca un evaluator.”

„A fost o experiență minunată, deoarece a fost un curs foarte practic (...), a fost interactiv și distractiv (...), nimeni nu judeca pe nimeni.”

„O altă schimbare a fost stimularea încrederii și motivației mele. Mi-am dat seama că nu am fost singură în luptele mele cu dificultățile prin care fiecare profesor trebuie să treacă în aceste vremuri și carieră.”

Impactul asupra cursanților

Activitatea TAG, precum și schimbările în practicile și motivația profesorilor, a avut un impact pozitiv pentru peste 20.000 de elevi din România.

După participarea la TAG-uri, profesorii:

- Au raportat frecvent o creștere a interactivității la ore, utilizarea unei game mai largi de resurse și un stil de predare mai relaxat și mai pozitiv
- a remarcat o mai mare atenție și conștientizare a nevoilor elevilor
- au subliniat frecvent impactul pozitiv asupra elevilor, care au devenit mai implicați, mai motivați și mai încrezători în învățarea și utilizarea limbii engleze.

"Am învățat că ceea ce contează în predare este să-i inspir pe elevii mei și să construiesc relații bune cu ei."

- Profesor TAG

Profesorii intervievați au considerat că:

- elevii au avut mai multe oportunități de a vorbi limba engleză în clasă: 88% sunt de acord (aproape 50% acord puternic)
- elevii au devenit mai motivați: 87% sunt de acord (aprox. 40% acord puternic)
- calitatea lecțiilor lor s-a îmbunătățit: 90% sunt de acord (peste 50% acord puternic)

Inspector județean:

"Am văzut unele lecții în care elevii au fost mai motivați să participe, unde problemele anticipate la clasă au fost foarte bine gestionate și, de asemenea, profesorii foloseau resursele cu mai multă ușurință ... Elevii au fost mai motivați și mai relaxați în raport cu limba engleză. Au avut curajul să vorbească în engleză."

Profesori din program:

„Am pus accent pe creativitate, i-am încurajat mai mult pe elevi, i-am corectat rar, zâmbind, cu voce moale, cât de natural am putut. Au devenit încrezători, au început să vorbească mai mult, să se corecteze natural, și în cele din urmă au venit rezultatele. Am avut un băiat foarte creativ, în clasa a 8-a, care a obținut o mențiune onorabilă la Olimpiada Județeană de Limba Engleză. Anul trecut, un elev de clasa a șasea a obținut 2 premii trei la concursul Speak Out (scris creativ și monolog dramatic), am avut câțiva participanți la un concurs de vorbire în public (unul local). Anul trecut, unul dintre elevii mei cei mai timizi a obținut 8,70 la evaluarea în limba engleză pentru clasele bilingve.”

“Cred că cel mai important lucru pe care l-am învățat în timpul TAG-uri și care a schimbat modul meu de predare și a îmbunătățit rezultatele elevilor mei este că înveți cel mai bine atunci când te distrezi. Mi-am dat seama că materialele potrivite și o atitudine pozitivă în clasă îi ajută pe elevi să rămână atenți și să se bucure de orele de engleză.”

Susținerea dezvoltării: următorii pași

TAG-urile din English for the Community au avut un impact pozitiv, transformator asupra practicilor și motivațiilor profesorilor – și, după cum concluzionează raportul, toate părțile interesate, profesorii, facilitatorii locali, formatorii județeni și inspectorii județeni își doresc să vadă programul continuat. Cu toate acestea, după subliniază raportul, pentru ca un model precum TAG-urile EfC să devină sustenabil în timp și să își atingă întregul potențial în consolidarea dezvoltării profesionale continue pentru profesori pe termen lung, studiile au scos în evidență o serie de schimbări recomandate, aspectul cel mai des evidențiat fiind **acreditarea programului**.

Recomandări din partea profesorilor

Deși unii profesori nu au considerat că pentru ei personal aceasta este o problemă importantă, s-a recunoscut în general că obținerea creditelor profesionale reprezintă o parte importantă a vieții profesorilor în România și că ar fi bine ca EfC să fie un program recunoscut oficial.

Profesorii, a spus, de exemplu:

"Cred că mai mulți profesori ar participa pentru că avem nevoie de credite." (T1)

"Aceste TAG-uri sunt atât de distractive și ai împușca doi iepuri dintr-un foc, te duci la cursuri, este super distractiv, și obții, de asemenea, și credite." (T5)

"Cred că ar fi foarte bine. Avem nevoie de credite, dar nu prea găsim cursuri adecvate." (T10)

Alte modificări posibile ale programului propuse de profesorii TAG au inclus o mai mare concentrare asupra predării online (în vederea unor noi închideri ale școlilor pe viitor) sau șansa de a face vizite la orele altor profesori din program.

Recomandări din partea facilitatorilor locali

Problema cea mai discutată a fost cea a **recunoașterii de către MNE**:

"Cred că, pentru ca viitoarele TAG-uri să aibă succes, participanții ar trebui să obțină credite pentru participarea la reuniuni."

Alte teme menționate în de mai mulți facilitatori au inclus:

- **Conținut localizat, utilizat în mod flexibil:** *"Cred că ar fi important să avem unele TAG-uri pentru discutarea problemelor locale, concrete, semnalate de colegii noștri."*
- **Profesori care își asumă mai multă responsabilitate pentru TAG-uri:** *"Facilitatorii locali ar putea oferi participanților câteva sesiuni pentru a le facilita, schimbând rolurile."*

Recomandări din partea inspectorilor județeni

Necesitatea acreditării programului a fost evidențiată și de inspectorii județeni:

"Aș fi preferat ca acest curs, făcând parte dintr-un proiect foarte bun, să fie acreditat și să le ofere profesorilor creditele de care au nevoie."

Recomandările făcute de Simon Borg

Raportul consultantului Simon Borg include o serie de recomandări care pot fi luate în considerare pentru a îmbunătăți programul și impactul acestuia și mai mult. Unele dintre ele sunt:

Integrarea sistemică - Recunoașterea oficială poate fi un pas pozitiv în atragerea mai multor cadre didactice pentru a participa și a integra TAG-uri în sistemul educațional.

Este necesară o analiză atentă a modului în care TAG-urile ar putea deveni o componentă mai sistemică a dezvoltării profesionale a cadrelor didactice în România:

„Poate fi acordată Inspectoratului (la nivel județean și chiar național) o responsabilitate mai mare pentru program într-un mod care să sprijine politica MNE, dar care să nu conducă la pierderea caracteristicilor cele mai apreciate ale TAG-urilor (cum ar fi natura lor mai puțin formală, concentrarea pedagogică și puternicul simț al comunității)?”

Planificare și reflecție – Analiza unor moduri de introducere a unei abordări mai structurate a planificării și reflecției acțiunilor, pentru a încuraja și implica profesorii în aplicarea ideilor de la TAG-uri în sălile lor de clasă.

Grupuri social media - Explorarea modalităților de utilizare a grupurilor de social media ca un forum de reflecție continuă și pentru discuții critice despre predare și învățare.

Programe viitoare - Analiza atentă a modalităților de susținere a implicării în TAG-uri a celor care au participat în acest an.

„Pot fi atinse obiectivele duble ale extinderii programului (pentru noii profesori) și ale consolidării programului (cu grupul existent)? De asemenea, este esențial ca expertiza dezvoltată în rândul facilitatorilor să fie exploatată în versiunile viitoare ale programului.

Având însă în vedere că atât de mult din valoarea TAG-uri se află în încrederea și comunitatea pe care acestea le promovează, aș recomanda ca oportunitățile de a adera la grupuri să fie limitată la puncte strategice, ca începutul fiecărui an școlar sau semestru.”

Beneficii pentru profesorii non-TAG - Integrarea unor mecanisme structurate pentru a ajunge la colegii profesorilor TAG ca beneficiari-țintă în versiunile viitoare ale programului.

Monitorizare și evaluare - În timp ce observațiile pre- și post-proiect pot avea un rol în evaluarea programelor, ar trebui luate în considerare metode suplimentare de captare a informațiilor despre ceea ce se întâmplă în sălile de clasă. În mod ideal, acestea vor fi continue pe parcursul programului și vor oferi o perspectivă calitativă și cantitativă asupra activității profesorilor. Pentru orice versiuni viitoare ale programului, se recomandă ca monitorizarea și evaluarea externă să fie integrate de la început.

Disclaimer

Acest Program a fost finanțat, în parte, printr-un grant acordat de Romanian-American Foundation. Opiniile, constatările și concluziile sau recomandările exprimate în prezentul document sunt cele ale autorului (autorilor) și nu le reflectă neapărat pe cele ale Romanian-American Foundation.